

ZAŁĄCZNIK 1. SUBREGIONY A BRANŻA BADANYCH FIRM W %

Działy PKD	Nazwa branży	Ogółem	Centralny		Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
			ogółem	w tym Białystok			
15	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	23,3	17,3	9,8	18,9	34,2	42,1
17	Produkcja wyrobów włókienniczych i odzieży	4,3	6,6	5,7	0,0	0,0	3,5
18	Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	7,5	7,6	8,9	9,4	9,8	3,5
19	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych	1,2	1,0	1,6	3,8	0,0	0,0
20	Produkcja drewna i wyrobów z drewna	6,0	3,6	0,8	15,1	7,3	5,3
21	Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru	1,4	0,5	0,8	3,8	4,9	0,0
22	Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	3,7	5,6	8,9	0,0	0,0	3,5
23	Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych	0,3	0,0	0,0	1,9	0,0	0,0
24	Produkcja wyrobów chemicznych	2,3	3,1	2,4	0,0	0,0	3,5
25	Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	7,2	6,1	4,1	7,6	7,3	10,5
26	Produkcja wyrobów z surowców niemetalicznych pozostałych	4,9	4,6	3,3	5,7	7,3	3,5
27	Produkcja metali	0,9	1,5	2,4	0,0	0,0	0,0
28	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyjątkiem maszyn i urządzeń	3,5	3,1	1,6	11,3	0,0	0,0
29	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej nie sklasyfikowana	6,0	8,1	8,9	1,9	2,4	5,3
31	Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej nie sklasyfikowana	1,4	1,5	1,6	0,0	0,0	3,5
32	Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	1,4	1,0	1,6	0,0	4,9	1,8
33	Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	1,7	3,1	4,1	0,0	0,0	0,0

34	Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep	0,3	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
35	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	0,6	0,5	0,0	0,0	2,4	0,0
36	Produkcja mebli; działalność produkcyjna, gdzie indziej nie sklasyfikowana	6,0	5,6	4,9	7,6	7,3	5,3
40	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	2,9	3,1	3,3	1,9	4,9	1,8
45	Budownictwo	5,8	7,1	10,6	1,9	7,3	3,5
50	Sprzedaż, obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych i motocykli	0,9	1,0	1,6	1,9	0,0	0,0
60	Transport lądowy; transport rurociągowy	1,2	1,5	2,4	1,9	0,0	0,0
63	Działalność wspomagająca transport, działalność związana z turystyką	0,9	1,5	2,4	0,0	0,0	0,0
64	Poczta i telekomunikacja	0,6	0,5	0,8	1,9	0,0	0,0
72	Informatyka	2,3	2,5	4,1	3,8	0,0	1,8
74	Pozostałe usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	0,9	1,5	2,4	0,0	0,0	0,0
90	Pozostała działalność usługowa	0,6	0,5	0,8	0,0	0,0	1,8
RAZEM		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 2. ZATRUDNIENIE WEDŁUG BRANŻ**1. Odsetek firm, które wykazały wzrost zatrudnienia w latach 2000-2003**

Dział PKD	Nazwa branży	Ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
15	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	35,4	8,3	42,6	27,8	60,0
17	Produkcja wyrobów włókienniczych i odzieży	20,0	0,0	60,0	0,0	0,0
18	Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	42,3	33,3	53,3	0,0	100,0
19	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20	Produkcja drewna i wyrobów z drewna	33,3	20,0	37,5	50,0	0,0
21	Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru	40,0	33,3	50,0	0,0	0,0
22	Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	30,8	33,3	25,0	50,0	0,0
23	Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0
24	Produkcja wyrobów chemicznych	25,0	20,0	50,0	0,0	0,0
25	Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	48,0	14,3	70,0	50,0	0,0
26	Produkcja wyrobów z surowców niemetalicznych pozostałych	23,5	16,7	16,7	50,0	0,0
27	Produkcja metali	33,3	33,3	0,0	0,0	0,0
28	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyjątkiem maszyn i urządzeń	25,0	11,1	66,7	0,0	0,0
29	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej nie sklasyfikowana	33,3	16,7	40,0	37,5	50,0
31	Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej nie sklasyfikowana	20,0	0,0	0,0	100,0	0,0
32	Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	40,0	0,0	100,0	0,0	0,0
33	Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	33,3	0,0	0,0	100,0	0,0
34	Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
35	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	50,0	0,0	0,0	0,0	100,0
36	Produkcja mebli; działalność produkcyjna, gdzie indziej nie sklasyfikowana	33,3	9,1	40,0	100,0	50,0
40	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	20,0	0,0	25,0	25,0	0,0
45	Budownictwo	10,0	0,0	33,3	0,0	0,0
50	Sprzedaż, obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych i motocykli	33,3	33,3	0,0	0,0	0,0
60	Transport lądowy; transport rurociągowy	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0
63	Działalność wspomagająca transport, działalność związana z turystyką	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
64	Poczta i telekomunikacja	50,0	0,0	0,0	0,0	100,0

72	Informatyka	12,5	20,0	0,0	0,0	0,0
74	Pozostałe usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
90	Gospodarka ściekami oraz wywóz i unieszkodliwianie odpadów, usługi sanitarne i pokrewne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Odsetek firm, które prognozują wzrost zatrudnienia w 2004 roku

Dział PKD	Nazwa branży	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
15	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	22,0	16,7	14,9	33,3	60,0
17	Produkcja wyrobów włókienniczych i odzieży	13,3	0,0	20,0	0,0	50,0
18	Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	19,2	16,7	26,7	0,0	0,0
19	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych	25,0	100,0	0,0	0,0	0,0
20	Produkcja drewna i wyrobów z drewna	23,8	40,0	25,0	16,7	0,0
21	Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru	40,0	33,3	50,0	0,0	0,0
22	Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	30,8	66,7	25,0	0,0	0,0
23	Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
24	Produkcja wyrobów chemicznych	37,5	40,0	50,0	0,0	0,0
25	Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	32,0	14,3	40,0	37,5	0,0
26	Produkcja wyrobów z surowców niemetalicznych pozostałych	23,5	16,7	0,0	50,0	100,0
27	Produkcja metali	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
28	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyjątkiem maszyn i urządzeń	50,0	33,3	100,0	0,0	0,0
29	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej nie sklasyfikowana	23,8	0,0	20,0	50,0	0,0
31	Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej nie sklasyfikowana	20,0	0,0	0,0	100,0	0,0
32	Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	80,0	100,0	100,0	50,0	0,0
33	Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	33,3	100,0	0,0	50,0	0,0
34	Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
35	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
36	Produkcja mebli; działalność produkcyjna, gdzie indziej nie sklasyfikowana	14,3	9,1	20,0	0,0	50,0
40	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

45	Budownictwo	5,0	0,0	16,7	0,0	0,0
50	Sprzedaż, obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych i motocykli	33,3	33,3	0,0	0,0	0,0
60	Transport lądowy; transport rurociągowy	25,0	25,0	0,0	0,0	0,0
63	Działalność wspomagająca transport, działalność związana z turystyką	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
64	Pocza i telekomunikacja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
72	Informatyka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
74	Pozostałe usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
90	Gospodarka ściekami oraz wywóz i unieszkodliwianie odpadów, usługi sanitarne i pokrewne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3. Odsetek firm, które wykazały spadek zatrudnienia w latach 2000-2003

Dział PKD	Nazwa branży	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
15	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	20,7	25,0	12,8	38,9	20,0
17	Produkcja wyrobów włókienniczych i odzieży	46,7	40,0	40,0	66,7	50,0
18	Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	19,2	0,0	13,3	75,0	0,0
19	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych	25,0	0,0	100,0	0,0	0,0
20	Produkcja drewna i wyrobów z drewna	42,9	60,0	12,5	50,0	100,0
21	Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
22	Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	30,8	0,0	37,5	50,0	0,0
23	Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
24	Produkcja wyrobów chemicznych	25,0	20,0	0,0	100,0	0,0
25	Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	16,0	28,6	0,0	25,0	0,0
26	Produkcja wyrobów z surowców niemetalicznych pozostałych	29,4	16,7	50,0	25,0	0,0
27	Produkcja metali	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
28	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyjątkiem maszyn i urządzeń	8,3	11,1	0,0	0,0	0,0
29	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej nie sklasyfikowana	28,6	0,0	40,0	37,5	50,0
31	Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej nie sklasyfikowana	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
32	Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	20,0	100,0	0,0	0,0	0,0

33	Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	16,7	0,0	33,3	0,0	0,0
34	Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
35	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
36	Produkcja mebli; działalność produkcyjna, gdzie indziej nie sklasyfikowana	9,5	0,0	20,0	0,0	50,0
40	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	80,0	0,0	75,0	75,0	100,0
45	Budownictwo	45,0	14,3	33,3	83,3	100,0
50	Sprzedaż, obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych i motocykli	33,3	33,3	0,0	0,0	0,0
60	Transport lądowy; transport rurociągowy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
63	Działalność wspomagająca transport, działalność związana z turystyką	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
64	Poczta i telekomunikacja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
72	Informatyka	12,5	0,0	50,0	0,0	0,0
74	Pozostałe usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	66,7	0,0	0,0	100,0	100,0
90	Gospodarka ściekami oraz wywóz i unieszkodliwianie odpadów, usługi sanitarne i pokrewne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

4. Odsetek firm, które prognozują spadek zatrudnienia w 2004 roku

Dział PKD	Nazwa branży	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
15	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	15,9	16,7	14,9	16,7	20,0
17	Produkcja wyrobów włókienniczych i odzieży	6,7	0,0	20,0	0,0	0,0
18	Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	15,4	16,7	13,3	25,0	0,0
19	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych	25,0	0,0	0,0	50,0	0,0
20	Produkcja drewna i wyrobów z drewna	9,5	20,0	0,0	16,7	0,0
21	Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
22	Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	7,7	0,0	12,5	0,0	0,0
23	Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
24	Produkcja wyrobów chemicznych	25,0	20,0	0,0	100,0	0,0
25	Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	12,0	14,3	0,0	25,0	0,0
26	Produkcja wyrobów z surowców niemetalicznych pozostałych	5,9	16,7	0,0	0,0	0,0

27	Produkcja metali	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
28	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyjątkiem maszyn i urządzeń	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
29	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej nie sklasyfikowana	4,8	16,7	0,0	0,0	0,0
31	Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej nie sklasyfikowana	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
32	Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
33	Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
34	Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0
35	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	50,0	100,0	0,0	0,0	0,0
36	Produkcja mebli; działalność produkcyjna, gdzie indziej nie sklasyfikowana	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
40	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	30,0	0,0	25,0	50,0	0,0
45	Budownictwo	20,0	0,0	33,3	16,7	100,0
50	Sprzedaż, obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych i motocykli	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
60	Transport lądowy; transport rurociągowy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
63	Działalność wspomagająca transport, działalność związana z turystyką	33,3	100,0	0,0	0,0	0,0
64	Poczta i telekomunikacja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
72	Informatyka	12,5	20,0	0,0	0,0	0,0
74	Pozostałe usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	100,0	100,0	0,0	100,0	100,0
90	Gospodarka ściekami oraz wywóz i unieszkodliwianie odpadów, usługi sanitarne i pokrewne	50,0	0,0	100,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 3. PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ

1. Odsetek firm, które wprowadziły nowe produkty/usługi

Wyszczególnienie	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
dla firmy	185	56	73	43	13	53,2	50,5	52,9	55,8	59,1
na rynku regionalnym	151	45	59	35	12	43,4	40,5	42,8	45,5	54,6
na rynku krajowym	89	25	27	28	9	25,6	22,5	19,6	36,4	40,9
na rynku międzynarodowym	30	1	11	13	5	8,6	0,9	8,0	16,9	22,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Odsetek firm, które wprowadziły zmodernizowane produkty/usługi

Wyszczególnienie	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
dla firmy	92	28	27	31	6	26,4	25,2	19,6	40,3	27,3
na rynku regionalnym	75	23	21	25	6	21,6	20,7	15,2	32,5	27,3
na rynku krajowym	48	13	12	18	5	13,8	11,7	8,7	23,4	22,7
na rynku międzynarodowym	14	1	6	4	3	4,0	0,9	4,4	5,2	13,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3. Odsetek firm, które wprowadziły nowe technologie

Wyszczególnienie	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
dla firmy	89	22	30	28	9	25,6	19,8	21,7	36,4	40,9
na rynku regionalnym	58	16	19	15	8	16,7	14,4	13,8	19,5	36,4
na rynku krajowym	33	8	9	10	6	9,5	7,2	6,5	13,0	27,3
na rynku międzynarodowym	12	1	5	4	2	3,5	0,9	3,6	5,2	9,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

4. Odsetek firm, które wprowadziły zmodernizowane technologie

Wyszczególnienie	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
dla firmy	85	19	34	24	8	24,4	17,1	24,6	31,2	36,4
na rynku regionalnym	52	12	21	14	5	14,9	10,8	15,2	18,2	22,7
na rynku krajowym	33	7	13	10	3	9,5	6,3	9,4	13,0	13,6
na rynku międzynarodowym	9	0	3	4	2	2,6	0,0	2,2	5,2	9,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

5. Innowacyjność – wszystkie firmy

Wyszczególnienie	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
firmy innowacyjne	207	60	83	47	17	59,5	54,0	60,1	61,0	77,3
firmy nieinnowacyjne	141	51	55	30	5	40,5	46,0	39,9	39,0	22,7
RAZEM	348	111	138	77	22	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 4. PRZEDMIOTY DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ A ZASIĘG RYNKOWY INNOWACJI

1. Odsetek firm, które wprowadziły nowe produkty/usługi dla firmy

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
Nieokreślona	42	10	22	7	3	12,1	9,0	15,9	9,1	13,6
1-4	85	29	32	17	7	24,4	26,1	23,2	22,1	31,8
5-10	32	9	10	11	2	9,2	8,1	7,3	14,3	9,1
11-20	13	4	6	3	0	3,7	3,6	4,4	3,9	0,0
21-50	12	3	3	5	1	3,5	2,7	2,2	6,5	4,6
50+	0	1	0	0	0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Odsetek firm, które wprowadziły nowe produkty/usługi na rynku regionalnym

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
Nieokreślona	33	8	17	5	3	9,5	7,2	12,3	6,5	13,6
1-4	75	25	28	15	7	21,6	22,5	20,3	19,5	31,8
5-10	23	6	7	9	1	6,6	5,4	5,1	11,7	4,6
11-20	13	4	6	3	0	3,7	3,6	4,4	3,9	0,0
21-50	7	2	1	3	1	2,0	1,8	0,7	3,9	4,6
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3. Odsetek firm, które wprowadziły nowe produkty/usługi na rynku krajowym

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
nieokreślona	23	4	12	5	2	6,6	3,6	8,7	6,5	9,1
1-4	46	16	12	13	5	13,2	14,4	8,7	16,9	22,7
5-10	10	1	2	6	1	2,9	0,9	1,5	7,8	4,6
11-20	5	3	1	1	0	1,4	2,7	0,7	1,3	0,0
21-50	5	1	0	3	1	1,4	0,9	0,0	3,9	4,6
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

4. Odsetek firm, które wprowadziły nowe produkty/usługi na rynku międzynarodowym

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
nieokreślona	11	0	8	2	1	3,2	0,0	5,8	2,6	4,6
1-4	8	0	1	4	3	2,3	0,0	0,7	5,2	13,6
5-10	7	0	2	4	1	2,0	0,0	1,5	5,2	4,6
11-20	2	1	0	1	0	0,6	0,9	0,0	1,3	0,0
21-50	2	0	0	2	0	0,6	0,0	0,0	2,6	0,0
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

5. Odsetek firm, które wprowadziły zmodernizowane produkty/usługi dla firmy

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
Nieokreślona	24	9	8	5	2	6,9	8,1	5,8	6,5	9,1
1-4	46	15	15	15	1	13,2	13,5	10,9	19,5	4,6
5-10	14	4	4	4	2	4,0	3,6	2,9	5,2	9,1
11-20	6	0	0	6	0	1,7	0,0	0,0	7,8	0,0
21-50	2	0	0	1	1	0,6	0,0	0,0	1,3	4,6
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

6. Odsetek firm, które wprowadziły zmodernizowane produkty/usługi na rynku regionalnym

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
Nieokreślona	19	7	7	3	2	5,5	6,3	5,1	3,9	9,1
1-4	37	12	10	14	1	10,6	10,8	7,3	18,2	4,6
5-10	13	4	4	3	2	3,7	3,6	2,9	3,9	9,1
11-20	4	0	0	4	0	1,2	0,0	0,0	5,2	0,0
21-50	2	0	0	1	1	0,6	0,0	0,0	1,3	4,6
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

7. Odsetek firm, które wprowadziły zmodernizowane produkty/usługi na rynku krajowym

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
nieokreślona	17	6	6	3	2	4,9	5,4	4,4	3,9	9,1
1-4	22	7	5	9	1	6,3	6,3	3,6	11,7	4,6
5-10	4	0	1	2	1	1,2	0,0	0,7	2,6	4,6
11-20	3	0	0	3	0	0,9	0,0	0,0	3,9	0,0
21-50	2	0	0	1	1	0,6	0,0	0,0	1,3	4,6
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

8. Odsetek firm, które wprowadziły zmodernizowane produkty/usługi na rynku międzynarodowym

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
nieokreślona	7	1	4	1	1	2,0	0,9	2,9	1,3	4,6
1-4	5	0	2	2	1	1,4	0,0	1,5	2,6	4,6
5-10	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11-20	1	0	0	0	1	0,3	0,0	0,0	0,0	4,6
21-50	1	0	0	1	0	0,3	0,0	0,0	1,3	0,0
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

9. Odsetek firm, które wprowadziły nowe technologie dla firmy

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
nieokreślona	19	4	5	7	3	5,5	3,6	3,6	9,1	13,6
1-4	61	13	23	19	6	17,5	11,7	16,7	24,7	27,3
5-10	7	4	2	1	0	2,0	3,6	1,5	1,3	0,0
11-20	1	0	0	1	0	0,3	0,0	0,0	1,3	0,0
21-50	1	1	0	0	0	0,3	0,9	0,0	0,0	0,0
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

10. Odsetek firm, które wprowadziły nowe technologie na rynku regionalnym

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
nieokreślona	11	3	2	3	3	3,2	2,7	1,5	3,9	13,6
1-4	41	10	15	11	5	11,8	9,0	10,9	14,3	22,7
5-10	4	2	2	0	0	1,2	1,8	1,5	0,0	0,0
11-20	1	0	0	1	0	0,3	0,0	0,0	1,3	0,0
21-50	1	1	0	0	0	0,3	0,9	0,0	0,0	0,0
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

11. Odsetek firm, które wprowadziły nowe technologie na rynku krajowym

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
nieokreślona	8	1	2	3	2	2,3	0,9	1,5	3,9	9,1
1-4	23	6	6	7	4	6,6	5,4	4,4	9,1	18,2
5-10	1	0	1	0	0	0,3	0,0	0,7	0,0	0,0
11-20	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
21-50	1	1	0	0	0	0,3	0,9	0,0	0,0	0,0
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

12. Odsetek firm, które wprowadziły nowe technologie na rynku międzynarodowym

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
nieokreślona	3	0	1	1	1	0,9	0,0	0,7	1,3	4,6
1-4	8	1	3	3	1	2,3	0,9	2,2	3,9	4,6
5-10	1	0	1	0	0	0,3	0,0	0,7	0,0	0,0
11-20	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
21-50	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

13. Odsetek firm, które wprowadziły zmodernizowane technologie dla firmy

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
nieokreślona	29	6	15	6	2	8,3	5,4	10,9	7,8	9,1
1-4	56	13	19	18	6	16,1	11,7	13,8	23,4	27,3
5-10	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11-20	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
21-50	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

14. Odsetek firm, które wprowadziły zmodernizowane technologie na rynku regionalnym

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
nieokreślona	15	3	8	3	1	4,3	2,7	5,8	3,9	4,6
1-4	37	9	13	11	4	10,6	8,1	9,4	14,3	18,2
5-10	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11-20	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
21-50	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

15. Odsetek firm, które wprowadziły zmodernizowane technologie na rynku krajowym

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
nieokreślona	12	2	6	3	1	3,5	1,8	4,4	3,9	4,6
1-4	21	5	7	7	2	6,0	4,5	5,1	9,1	9,1
5-10	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11-20	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
21-50	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

16. Odsetek firm, które wprowadziły zmodernizowane technologie na rynku międzynarodowym

liczba innowacji	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	względem całej próby	1-9	10-49	50-249	250+
nieokreślona	3	0	2	1	0	0,9	0,0	1,5	1,3	0,0
1-4	6	0	1	3	2	1,7	0,0	0,7	3,9	9,1
5-10	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11-20	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
21-50	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50+	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 5. INNOWACJE W PRZEKROJU BRANŻOWYM

1. Nowe produkty

Wyszczególnienie	Firmy w %			
	dla firmy	na rynku regionalnym	na rynku krajowym	na rynku międzynarodowym
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	64,6	53,7	17,1	4,9
Przemysł lekki	33,3	20,0	20,0	6,7
Przemysł drzewno-papierniczy	80,8	65,4	42,3	23,1
Przemysł poligraficzny	30,8	30,8	15,4	0,0
Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	58,8	51,0	39,2	3,9
Przemysł metalurgiczny i metalowy	33,3	26,7	26,7	6,7
Przemysł maszynowy	57,1	57,1	47,6	23,8
Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	58,8	41,2	41,2	11,8
Przemysł meblowy	73,9	52,2	30,4	21,7
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	30,0	20,0	0,0	0,0
Budownictwo	30,0	30,0	5,0	0,0
Pozostałe	36,0	32,0	16,0	8,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Zmodernizowane produkty

Wyszczególnienie	Firmy w %			
	dla firmy	na rynku regionalnym	na rynku krajowym	na rynku międzynarodowym
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	20,7	20,7	9,8	2,4
Przemysł lekki	24,4	20,0	20,0	13,3
Przemysł drzewno-papierniczy	30,8	19,2	7,7	7,7
Przemysł poligraficzny	0,0	0,0	0,0	0,0
Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	29,4	29,4	23,5	2,0
Przemysł metalurgiczny i metalowy	33,3	13,3	13,3	0,0
Przemysł maszynowy	33,3	28,6	28,6	4,8
Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	35,3	23,5	23,5	0,0
Przemysł meblowy	30,4	17,4	8,7	4,4
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	30,0	20,0	10,0	10,0
Budownictwo	25,0	20,0	0,0	0,0
Pozostałe	32,0	28,0	8,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3. Nowe technologie

Wyszczególnienie	Firmy w %			
	dla firmy	na rynku regionalnym	na rynku krajowym	na rynku międzynarodowym
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	24,4	19,5	11,0	4,9
Przemysł lekki	20,0	8,9	6,7	6,7
Przemysł drzewno-papierniczy	38,5	15,4	15,4	0,0
Przemysł poligraficzny	30,8	15,4	7,7	0,0
Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	23,5	13,7	9,8	0,0
Przemysł metalurgiczny i metalowy	13,3	6,7	6,7	0,0
Przemysł maszynowy	33,3	23,8	19,1	14,3
Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	23,5	11,8	11,8	5,9
Przemysł meblowy	17,4	13,0	4,4	0,0
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	60,0	40,0	0,0	0,0
Budownictwo	10,0	10,0	0,0	0,0
Pozostałe	36,0	32,0	12,0	4,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

4. Zmodernizowane technologie

Wyszczególnienie	Firmy w %			
	dla firmy	na rynku regionalnym	na rynku krajowym	na rynku międzynarodowym
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	19,5	13,4	4,9	2,4
Przemysł lekki	22,2	11,1	11,1	4,4
Przemysł drzewno-papierniczy	26,9	7,7	7,7	0,0
Przemysł poligraficzny	30,8	15,4	15,4	0,0
Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	27,5	11,8	9,8	0,0
Przemysł metalurgiczny i metalowy	40,0	20,0	20,0	6,7
Przemysł maszynowy	33,3	23,8	23,8	14,3
Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	17,7	11,8	11,8	0,0
Przemysł meblowy	26,1	17,4	13,0	4,4
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	20,0	20,0	0,0	0,0
Budownictwo	25,0	25,0	5,0	0,0
Pozostałe	20,0	20,0	4,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 6. CZY PRZEDSIĘBIORSTWO ZAMIERZA WPROWADZIĆ INNOWACJE TECHNICZNE W LATACH 2004-2006?

1. Wprowadzane innowacje wg branż – % wskazań

Wyszczególnienie	Ogółem	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
tak, zamierzamy wprowadzić nowe wyroby	47,4	61,0	33,3	73,1	23,1	52,9	33,3	57,1	47,1	65,2	10,0	10,0	32,0
tak, zamierzamy wprowadzić zmodernizowane wyroby	22,1	18,3	13,3	42,3	0,0	25,5	6,7	33,3	35,3	39,1	10,0	10,0	24,0
tak, zamierzamy zastosować nowe technologie	29,6	23,2	20,0	19,2	61,5	31,4	13,3	42,9	29,4	56,5	40,0	25,0	32,0
tak, zamierzamy usprawnić stosowane już technologie	37,4	25,6	28,9	42,3	53,9	37,3	53,3	47,6	52,9	21,7	50,0	60,0	40,0
nie	17,0	12,2	28,9	0,0	0,0	17,7	26,7	14,3	17,7	13,0	20,0	20,0	32,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Wprowadzane innowacje wg liczby zatrudnionych

Wyszczególnienie	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
tak, zamierzamy wprowadzić nowe wyroby	165	42	68	43	12	47,4	37,8	49,3	55,8	54,6
tak, zamierzamy wprowadzić zmodernizowane wyroby	77	18	25	25	9	22,1	16,2	18,1	32,5	40,9
tak, zamierzamy zastosować nowe technologie	103	25	38	31	9	29,6	22,5	27,5	40,3	40,9
tak, zamierzamy usprawnić stosowane już technologie	130	35	40	43	12	37,4	31,5	29,0	55,8	54,6
nie	59	33	20	4	2	17,0	29,7	14,5	5,2	9,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 7. WSPÓŁPRACA Z INNYMI PODMIOTAMI**1. Współpraca z innymi podmiotami badanych firm a subregiony (% wskazań)**

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
brak danych	5,7	5,4	3,8	7,3	0,0
tak	65,0	50,0	50,9	68,3	59,7
nie	29,3	44,6	45,3	24,4	40,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2a. Współpraca firm w przeszłości w zakresie opracowywania i wdrażania innowacji z innymi podmiotami (wg klas zatrudnienia)

Wyszczególnienie	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
ośrodki transferu technologii i informacji	12	4	2	3	3	3,5	3,6	1,5	3,9	13,6
firmy konsultingowe	17	3	2	8	4	4,9	2,7	1,5	10,4	18,2
szkoły wyższe	18	4	3	9	2	5,2	3,6	2,2	11,7	9,1
konkurencja	16	3	9	4	0	4,6	2,7	6,5	5,2	0,0
kooperanci	46	10	23	12	1	13,2	9,0	16,7	15,6	4,6
dostawcy	86	21	36	22	7	24,7	18,9	26,1	28,6	31,8
odbiorcy	102	26	45	22	9	29,3	23,4	32,6	28,6	40,9
jednostki B+R	14	3	2	7	2	4,0	2,7	1,5	9,1	9,1
agencje i instytucje rządowe i samorządowe	9	1	2	4	2	2,6	0,9	1,5	5,2	9,1
inkubatory/centra/parki technologii	2	0	0	2	0	0,6	0,0	0,0	2,6	0,0
instytucje stowarzyszające przedstawicieli biznesu (izby/organizacje pracodawców)	18	4	4	7	3	5,2	3,6	2,9	9,1	13,6
inne	1	0	0	1	0	0,3	0,0	0,0	1,3	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2b. Współpraca firm w przeszłości w zakresie opracowywania i wdrażania innowacji z innymi podmiotami (wg subregionów)

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
ośrodki transferu technologii i informacji	5,7	2,7	0,0	4,9	1,8
firmy konsultingowe	6,5	5,4	3,8	4,9	1,8
szkoły wyższe	6,5	1,4	1,9	12,2	5,3
konkurencja	5,7	0,0	9,4	7,3	1,8
kooperanci	10,6	14,9	22,6	17,1	5,3
dostawcy	26,0	18,9	28,3	29,3	22,8
odbiorcy	30,1	23,0	24,5	48,8	26,3
jednostki B+R	3,3	5,4	1,9	7,3	3,5
agencje i instytucje rządowe i samorządowe	4,1	2,7	1,9	2,4	0,0
inkubatory/centra/parki technologii	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
instytucje stowarzyszające przedstawicieli biznesu (izby/organizacje pracodawców)	7,3	1,4	3,8	12,2	1,8
inne	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3a. Aktualna współpraca firm w zakresie opracowywania i wdrażania innowacji z innymi podmiotami (wg klas zatrudnienia)

Wyszczególnienie	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
ośrodki transferu technologii i informacji	14	3	3	7	1	4,0	2,7	2,2	9,1	4,6
firmy konsultingowe	19	2	6	9	2	5,5	1,8	4,4	11,7	9,1
szkoły wyższe	21	3	8	8	2	6,0	2,7	5,8	10,4	9,1
konkurencja	30	8	10	11	1	8,6	7,2	7,3	14,3	4,6
kooperanci	57	15	26	13	3	16,4	13,5	18,8	16,9	13,6
dostawcy	102	24	40	30	8	29,3	21,6	29,0	39,0	36,4
odbiorcy	116	29	48	29	10	33,3	26,1	34,8	37,7	45,5
jednostki B+R	20	5	5	8	2	5,8	4,5	3,6	10,4	9,1
agencje i instytucje rządowe i samorządowe	22	4	7	8	3	6,3	3,6	5,1	10,4	13,6
inkubatory/centra/parki technologii	5	1	0	4	0	1,4	0,9	0,0	5,2	0,0
instytucje stowarzyszające przedstawicieli biznesu (izby/ /organizacje pracodawców)	25	6	8	8	3	7,2	5,4	5,8	10,4	13,6
inne	1	0	0	1	0	0,3	0,0	0,0	1,3	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3b. Aktualna współpraca firm w zakresie opracowywania i wdrażania innowacji (wg subregionów)

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
ośrodki transferu technologii i informacji	4,1	2,7	7,6	2,4	3,5
firmy konsultingowe	5,7	4,1	5,7	9,8	3,5
szkoły wyższe	9,8	2,7	3,8	7,3	3,5
konkurencja	12,2	1,4	13,2	4,9	8,8
kooperanci	13,0	17,6	26,4	19,5	10,5
dostawcy	32,5	24,3	30,2	26,8	29,8
odbiorcy	35,8	28,4	28,3	46,3	29,8
jednostki B+R	7,3	6,8	1,9	9,8	1,8
agencje i instytucje rządowe i samorządowe	8,9	6,8	5,7	2,4	3,5
inkubatory/centra/parki technologii	2,4	1,4	1,9	0,0	0,0
instytucje stowarzyszające przedstawicieli biznesu (izby/organizacje pracodawców)	11,4	5,4	3,8	7,3	3,5
inne	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

4a. Zamiary firm odnośnie współpracy w przyszłości w zakresie opracowywania i wdrażania innowacji z innymi podmiotami (wg klas zatrudnienia)

Wyszczególnienie	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
ośrodki transferu technologii i informacji	27	5	12	8	2	7,8	4,5	8,7	10,4	9,1
firmy konsultingowe	40	9	12	15	4	11,5	8,1	8,7	19,5	18,2
szkoły wyższe	34	8	8	16	2	9,8	7,2	5,8	20,8	9,1
konkurencja	26	7	9	8	2	7,5	6,3	6,5	10,4	9,1
kooperanci	53	11	25	12	5	15,2	9,9	18,1	15,6	22,7
dostawcy	100	22	40	28	10	28,7	19,8	29,0	36,4	45,5
odbiorcy	121	31	52	25	13	34,8	27,9	37,7	32,5	59,1
jednostki B+R	33	8	8	14	3	9,5	7,2	5,8	18,2	13,6
agencje i instytucje rządowe i samorządowe	25	4	9	9	3	7,2	3,6	6,5	11,7	13,6
inkubatory/centra/parki technologii	12	3	3	6	0	3,5	2,7	2,2	7,8	0,0
instytucje stowarzyszające przedstawicieli biznesu (izby/organizacje pracodawców)	31	8	11	9	3	8,9	7,2	8,0	11,7	13,6
inne	1	0	0	1	0	0,3	0,0	0,0	1,3	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

4b. Zamiary firm odnośnie współpracy w przyszłości w zakresie opracowywania i wdrażania innowacji z innymi podmiotami (wg subregionów)

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
ośrodki transferu technologii i informacji	12,2	2,7	5,7	7,3	7,0
firmy konsultingowe	15,5	9,5	5,7	14,6	8,8
szkoły wyższe	14,6	10,8	5,7	9,8	1,8
konkurencja	9,8	1,4	9,4	9,8	7,0
kooperanci	14,6	13,5	20,8	17,1	12,3
dostawcy	31,7	20,3	22,6	31,7	36,8
odbiorcy	37,4	29,7	24,5	48,8	35,1
jednostki B+R	8,9	10,8	7,6	17,1	5,3
agencje i instytucje rządowe i samorządowe	10,6	4,1	3,8	4,9	8,8
inkubatory/centra/parki technologii	5,7	1,4	1,9	4,9	1,8
instytucje stowarzyszające przedstawicieli biznesu (izby/organizacje pracodawców)	11,4	5,4	3,8	14,6	8,8
inne	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 8. BARIERY W PROWADZENIU DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ

1. Bariery bez znaczenia w prowadzeniu działalności innowacyjnej (wg klasy zatrudnienia)

Wyszczególnienie	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
niedostatek/brak własnych środków finansowych	3	0	1	1	1	0,9	0,0	0,7	1,3	4,6
zbyt wysokie oprocentowanie kredytów oraz trudności w ich uzyskaniu	3	0	1	1	1	0,9	0,0	0,7	1,3	4,6
brak innych źródeł finansowania	7	1	3	2	1	2,0	0,9	2,2	2,6	4,6
wysoki stopień niepewności zbytu (ryzyko)	3	0	1	1	1	0,9	0,0	0,7	1,3	4,6
zbyt wysokie koszty wdrożenia innowacji	6	0	3	2	1	1,7	0,0	2,2	2,6	4,6
brak własnej bazy badawczo-rozwojowej	7	1	2	3	1	2,0	0,9	1,5	3,9	4,6
niedobór kwalifikowanej kadry menedżerskiej	5	1	2	1	1	1,4	0,9	1,5	1,3	4,6
niedobór wykwalifikowanego personelu inżynierjno-technicznego	5	1	3	0	1	1,4	0,9	2,2	0,0	4,6
przestarzały park maszynowy	5	1	2	1	1	1,4	0,9	1,5	1,3	4,6
brak inicjatywy kierownictwa	8	2	2	3	1	2,3	1,8	1,5	3,9	4,6
brak informacji z zakresu technologii	4	1	2	0	1	1,2	0,9	1,5	0,0	4,6
brak rozpoznania potrzeb rynkowych	5	0	2	2	1	1,4	0,0	1,5	2,6	4,6
brak współpracy z innymi firmami i instytucjami	4	1	1	1	1	1,2	0,9	0,7	1,3	4,6
brak potrzeby wprowadzenia nowych innowacji ze względu na wcześniejsze innowacje	10	1	3	4	2	2,9	0,9	2,2	5,2	9,1
łatwość kopiowania innowacji przez konkurentów	5	0	2	2	1	1,4	0,0	1,5	2,6	4,6
system podatkowy, akty prawne, normy, przepisy	3	0	1	0	2	0,9	0,0	0,7	0,0	9,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Bariery znaczące w prowadzeniu działalności innowacyjnej (wg klasy zatrudnienia)

Wyszczególnienie	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
niedostatek/brak własnych środków finansowych	167	50	69	38	10	48,0	45,1	50,0	49,4	45,5
zbyt wysokie oprocentowanie kredytów oraz trudności w ich uzyskaniu	145	41	55	38	11	41,7	36,9	39,9	49,4	50,0
brak innych źródeł finansowania	123	38	43	33	9	35,3	34,2	31,2	42,9	40,9
wysoki stopień niepewności zbytu (ryzyko)	146	49	60	30	7	42,0	44,1	43,5	39,0	31,8
zbyt wysokie koszty wdrożenia innowacji	140	37	54	38	11	40,2	33,3	39,1	49,4	50,0
brak własnej bazy badawczo-rozwojowej	58	17	18	19	4	16,7	15,3	13,0	24,7	18,2
niedobór kwalifikowanej kadry menedżerskiej	66	13	28	21	4	19,0	11,7	20,3	27,3	18,2
niedobór wykwalifikowanego personelu inżynierjno-technicznego	67	16	25	24	2	19,3	14,4	18,1	31,2	9,1
przestarzały park maszynowy	108	36	42	26	4	31,0	32,4	30,4	33,8	18,2
brak inicjatywy kierownictwa	38	9	18	11	0	10,9	8,1	13,0	14,3	0,0
brak informacji z zakresu technologii	65	19	30	15	1	18,7	17,1	21,7	19,5	4,6
brak rozpoznania potrzeb rynkowych	86	24	39	16	7	24,7	21,6	28,3	20,8	31,8
brak współpracy z innymi firmami i instytucjami	73	24	31	17	1	21,0	21,6	22,5	22,1	4,6
brak potrzeby wprowadzenia nowych innowacji ze względu na wcześniejsze innowacje	61	18	28	12	3	17,5	16,2	20,3	15,6	13,6
łatwość kopiowania innowacji przez konkurentów	116	36	52	20	8	33,3	32,4	37,7	26,0	36,4
system podatkowy, akty prawne, normy, przepisy	124	36	55	28	5	35,6	32,4	39,9	36,4	22,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3. Bariery zasadnicze w prowadzeniu działalności innowacyjnej (wg klasy zatrudnienia)

Wyszczególnienie	Liczba firm					Firmy w %				
	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+	ogółem	1-9	10-49	50-249	250+
niedostatek/brak własnych środków finansowych	83	37	30	13	3	23,9	33,3	21,7	16,9	13,6
zbyt wysokie oprocentowanie kredytów oraz trudności w ich uzyskaniu	84	40	28	14	2	24,1	36,0	20,3	18,2	9,1
brak innych źródeł finansowania	44	19	17	7	1	12,6	17,1	12,3	9,1	4,6
wysoki stopień niepewności zbytu (ryzyko)	78	28	33	15	2	22,4	25,2	23,9	19,5	9,1
zbyt wysokie koszty wdrożenia innowacji	58	18	26	13	1	16,7	16,2	18,8	16,9	4,6
brak własnej bazy badawczo-rozwojowej	43	14	18	10	1	12,4	12,6	13,0	13,0	4,6
niedobór kwalifikowanej kadry menedżerskiej	19	3	12	4	0	5,5	2,7	8,7	5,2	0,0
niedobór wykwalifikowanego personelu inżynierno-technicznego	21	5	12	4	0	6,0	4,5	8,7	5,2	0,0
przestarzały park maszynowy	35	9	14	11	1	10,1	8,1	10,1	14,3	4,6
brak inicjatywy kierownictwa	9	2	4	2	1	2,6	1,8	2,9	2,6	4,6
brak informacji z zakresu technologii	12	5	6	1	0	3,5	4,5	4,4	1,3	0,0
brak rozpoznania potrzeb rynkowych	11	3	6	2	0	3,2	2,7	4,4	2,6	0,0
brak współpracy z innymi firmami i instytucjami	7	4	1	1	1	2,0	3,6	0,7	1,3	4,6
brak potrzeby wprowadzenia nowych innowacji ze względu na wcześniejsze innowacje	8	5	3	0	0	2,3	4,5	2,2	0,0	0,0
łatwość kopiowania innowacji przez konkurentów	33	15	9	8	1	9,5	13,5	6,5	10,4	4,6
system podatkowy, akty prawne, normy, przepisy	111	45	38	21	7	31,9	40,5	27,5	27,3	31,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

4. Bariery zasadnicze w prowadzeniu działalności innowacyjnej a subregiony –
% wskazań

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo- Wschodni	Północny	Zachodni
niedostatek/brak własnych środków finansowych	20,3	23,0	13,2	26,8	40,4
zbyt wysokie oprocentowanie kredytów oraz trudności w ich uzyskaniu	22,8	21,6	17,0	26,8	35,1
brak innych źródeł finansowania	8,9	1,4	20,8	14,6	26,3
wysoki stopień niepewności zbytu (ryzyko)	20,3	20,3	18,9	24,4	31,6
zbyt wysokie koszty wdrożenia innowacji	16,3	9,5	15,1	22,0	24,6
brak własnej bazy badawczo-rozwojowej	15,5	13,5	3,8	7,3	15,8
niedobór kwalifikowanej kadry menedżerskiej	4,9	2,7	3,8	4,9	12,3
niedobór wykwalifikowanego personelu inżynierijno-technicznego	2,4	5,4	11,3	9,8	7,0
przestarzały park maszynowy	10,6	8,1	11,3	12,2	8,8
brak inicjatywy kierownictwa	1,6	2,7	0,0	4,9	5,3
brak informacji z zakresu technologii	2,4	4,1	1,9	2,4	7,0
brak rozpoznania potrzeb rynkowych	2,4	4,1	0,0	2,4	7,0
brak współpracy z innymi firmami i instytucjami	1,6	2,7	1,9	2,4	1,8
brak potrzeby wprowadzenia nowych innowacji ze względu na wcześniejsze innowacje	0,8	4,1	0,0	0,0	7,0
łatwość kopiowania innowacji przez konkurentów	5,7	8,1	18,9	9,8	10,5
system podatkowy, akty prawne, normy, przepisy	30,1	25,7	34,0	26,8	45,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 9. BARIERY W ROZWIJANIU WŁASNEGO POTENCJAŁU B+R**1. Bariery w rozwijaniu własnego potencjału B+R – % wskazań wg obszarów funkcjonalnych**

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
niemożność prowadzenia tego typu działań ze względu na zbyt małą skalę działalności firmy	44,7	52,7	37,7	41,5	54,4
niedostateczne własne środki finansowe	34,2	32,4	39,6	43,9	38,6
nieefektywność prowadzenia tego typu działalności ze względu na rozmiary firmy	31,7	14,9	24,5	26,8	29,8
trudności w dostępie do preferencyjnych źródeł finansowania takiej działalności	23,6	9,5	17,0	26,8	33,3
w przypadku naszej działalności nie istnieje potrzeba prowadzenia prac B+R	23,6	27,0	32,1	26,8	24,6
brak dostępu do odpowiednich kadr	8,1	4,1	15,1	14,6	12,3
inne	0,8	0,0	1,9	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Bariery w rozwijaniu własnego potencjału B+R – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
niemożność prowadzenia tego typu działań ze względu na zbyt małą skalę działalności firmy	46,3	35,6	34,6	53,9	51,0	46,7	52,4	47,1	69,6	20,0	45,0	52,0
niedostateczne własne środki finansowe	39,0	28,9	30,8	53,9	35,3	33,3	57,1	47,1	30,4	20,0	35,0	32,0
trudności w dostępie do preferencyjnych źródeł finansowania takiej działalności	25,6	24,4	34,6	23,1	17,7	0,0	28,6	23,5	8,7	20,0	25,0	12,0
nieefektywność prowadzenia tego typu działalności ze względu na rozmiary firmy	22,0	28,9	23,1	15,4	25,5	26,7	38,1	29,4	39,1	20,0	25,0	24,0

w przypadku naszej działalności nie istnieje potrzeba prowadzenia prac B+R	20,7	31,1	34,6	38,5	33,3	26,7	14,3	17,7	17,4	30,0	30,0	24,0
brak dostępu do odpowiednich kadr	11,0	11,1	15,4	7,7	7,8	0,0	9,5	11,8	13,0	0,0	10,0	8,0
inne	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 10. BARIERY DOSKONALENIA KADRY Z PUNKTU WIDZENIA MOŻLIWOŚCI WDRAŻANIA INNOWACJI

1. Bariery doskonalenia kadry z punktu widzenia możliwości wdrażania innowacji – % wskazań wg obszarów funkcjonalnych

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
zbyt wysokie koszty szkoleń	48,0	36,5	50,9	43,9	61,4
brak środków na szkolenia	30,1	35,1	37,7	48,8	43,9
brak odpowiedniej oferty szkoleniowej	29,3	29,7	24,5	39,0	26,3
brak odpowiednich specjalistów w regionie	22,8	21,6	24,5	34,2	40,4
zatrudniona kadra w niedostatecznym stopniu przejawia postawy proinnowacyjne	13,8	9,5	5,7	9,8	10,5
inne	3,3	2,7	3,8	0,0	1,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Bariery doskonalenia kadry z punktu widzenia możliwości wdrażania innowacji – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
zbyt wysokie koszty szkoleń	53,7	40,0	46,2	46,2	43,1	46,7	42,9	52,9	43,5	50,0	65,0	44,0
brak środków na szkolenia	43,9	33,3	26,9	38,5	43,1	6,7	28,6	29,4	39,1	30,0	40,0	44,0
brak odpowiedniej oferty szkoleniowej	30,5	22,2	50,0	30,8	31,4	33,3	33,3	29,4	26,1	30,0	25,0	12,0
brak odpowiednich specjalistów w regionie	23,2	28,9	30,8	23,1	33,3	26,7	47,6	35,3	26,1	10,0	10,0	20,0
zatrudniona kadra w niedostatecznym stopniu przejawia postawy proinnowacyjne	13,4	8,9	3,9	7,7	7,8	0,0	23,8	5,9	4,4	10,0	25,0	12,0
inne	2,4	0,0	7,7	7,7	0,0	6,7	0,0	0,0	4,4	0,0	0,0	8,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 11. CZY POZIOM WYPOSAŻENIA TECHNICZNEGO POZWALA NA TWORZENIE INNOWACYJNYCH PRODUKTÓW?

1. Czy poziom wyposażenia technicznego pozwala na tworzenie innowacyjnych produktów – % wskazań wg subregionów

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
tak	65,3	57,1	56,9	71,8	69,6
nie	34,8	42,9	43,1	28,2	30,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Czy poziom wyposażenia technicznego pozwala na tworzenie innowacyjnych produktów – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
tak	68,0	67,4	76,9	50,0	54,9	60,0	61,9	76,5	69,6	75,0	35,0	65,2
nie	32,0	32,6	23,1	50,0	45,1	40,0	38,1	23,5	30,4	25,0	65,0	34,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 12. BARIERY W ZAKRESIE DOSKONALENIA WYPOSAŻENIA TECHNICZNEGO

1. Bariery w zakresie doskonalenia wyposażenia technicznego – % wskazań wg subregionów

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
brak środków własnych na zakupy maszyn, technologii	61,8	63,5	58,5	63,4	66,7
wysokie koszty modernizacji istniejącego zaplecza technicznego	45,5	44,6	43,4	53,7	54,4
utrudniony dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania	43,9	27,0	41,5	39,0	33,3
niemożność wykorzystania najnowszych urządzeń, technologii przy istniejącej skali działalności	19,5	24,3	17,0	22,0	24,6
nieznajomość pojawiających się najnowszych maszyn, technologii czy też źródeł ich zakupu	4,9	13,5	3,8	7,3	5,3
inne	1,6	2,7	3,8	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Bariery w zakresie doskonalenia wyposażenia technicznego – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
brak środków własnych na zakupy maszyn, technologii	65,9	57,8	53,9	61,5	68,6	60,0	85,7	35,3	73,9	20,0	80,0	52,0
wysokie koszty modernizacji istniejącego zaplecza technicznego	46,3	37,8	46,2	30,8	49,0	53,3	57,1	52,9	56,5	30,0	50,0	56,0
utrudniony dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania	43,9	37,8	50,0	38,5	27,5	40,0	47,6	29,4	39,1	30,0	30,0	28,0

niemożność wykorzystania najnowszych urządzeń, technologii przy istniejącej skali działalności	25,6	20,0	7,7	23,1	33,3	20,0	9,5	17,7	13,0	20,0	20,0	20,0
nieznajomość pojawiających się najnowszych maszyn, technologii czy też źródeł ich zakupu	2,4	11,1	7,7	23,1	3,9	6,7	9,5	17,7	13,0	0,0	0,0	4,0
inne	2,4	0,0	0,0	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	4,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 13. TRUDNOŚCI W POZYSKIWANIU ŚRODKÓW NA FINANSOWANIE DZIAŁAŃ INNOWACYJNYCH

1. Największe trudności w pozyskiwaniu środków na finansowanie działań innowacyjnych – % wskazań wg subregionów

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
wysokość oprocentowania kredytów	61,0	51,4	67,9	46,3	56,1
wymagane zabezpieczenia	44,7	36,5	39,6	36,6	38,6
niesprecyzowane i czasochłonne procedury	35,0	25,7	35,9	51,2	47,4
obawa przed uzależnieniem się od instytucji finansowych (utrata kontroli nad firmą)	22,0	18,9	17,0	12,2	22,8
koszt opracowania biznesplanu	15,5	20,3	22,6	22,0	19,3
zbyt mała liczba/brak instytucji wsparcia finansowego w regionie	14,6	14,9	15,1	17,1	26,3
brak doświadczeń we współpracy z instytucjami finansowymi	9,8	13,5	11,3	12,2	8,8
niechęć ww. instytucji do współpracy z firmą	7,3	2,7	0,0	7,3	1,8
inne	2,4	1,4	3,8	2,4	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Największe trudności w pozyskiwaniu środków na finansowanie działań innowacyjnych – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
wysokość oprocentowania kredytów	58,5	55,6	57,7	46,2	62,8	73,3	52,4	58,8	52,2	40,0	55,0	60,0
niesprecyzowane i czasochłonne procedury	45,1	44,4	38,5	30,8	27,5	40,0	28,6	47,1	43,5	30,0	30,0	20,0
wymagane zabezpieczenia	29,3	40,0	46,2	61,5	41,2	53,3	33,3	29,4	47,8	50,0	50,0	44,0
koszt opracowania biznesplanu	26,8	22,2	19,2	15,4	5,9	26,7	23,8	17,7	21,7	10,0	15,0	12,0
obawa przed uza-	18,3	15,6	19,2	15,4	23,5	6,7	33,3	11,8	13,0	10,0	15,0	40,0

leżnieniem się od instytucji finansowych (utrata kontroli nad firmą)												
zbyt mała liczba/brak instytucji wsparcia finansowego w regionie	17,1	20,0	23,1	30,8	17,7	6,7	19,1	23,5	8,7	20,0	20,0	0,0
brak doświadczeń we współpracy z instytucjami finansowymi	6,1	8,9	15,4	7,7	11,8	20,0	19,1	17,7	8,7	0,0	15,0	12,0
niechęć ww. instytucji do współpracy z firmą	2,4	8,9	0,0	7,7	3,9	6,7	9,5	0,0	8,7	0,0	0,0	4,0
inne	2,4	0,0	3,9	0,0	3,9	0,0	9,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 14. JAKIEGO RODZAJU WSPARCIA FINANSOWEGO FIRMA OCZEKUJE W DZIEDZINIE INNOWACJI?

1. Jakiego rodzaju wsparcia finansowego firma oczekuje w dziedzinie innowacji? – % wskazań wg subregionów

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
ulgi podatkowe i subsydia	53,7	62,2	66,0	51,2	63,2
uproszczenie procedur starania się o środki na działalność innowacyjną	40,7	41,9	45,3	56,1	40,4
obniżenie oprocentowania kredytów na działalność innowacyjną	33,3	39,2	34,0	43,9	47,4
niskooprocentowane kredyty na zakup środków automatyzacji produkcji	25,2	20,3	32,1	39,0	35,1
poręczenia kredytowe na zakup nowych technologii	24,4	13,5	17,0	9,8	15,8
dopłaty dotyczące promocji i innowacji firmy	24,4	27,0	15,1	17,1	17,5
skrócenie czasu amortyzacji środków trwałych	23,6	10,8	11,3	14,6	8,8
dopłaty na działalność B+R w przedsiębiorstwie	14,6	8,1	3,8	7,3	15,8
inne	0,0	2,7	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Jakiego rodzaju wsparcia finansowego firma oczekuje w dziedzinie innowacji? – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
ulgi podatkowe i subsydia	64,6	51,1	46,2	84,6	52,9	60,0	57,1	70,6	73,9	60,0	60,0	40,0
uproszczenie procedur starania się o środki na działalność innowacyjną	48,8	46,7	53,9	69,2	41,2	53,3	28,6	35,3	47,8	20,0	35,0	24,0
obniżenie oprocentowania kredytów na działalność innowacyjną	42,7	26,7	46,2	23,1	37,3	40,0	38,1	29,4	39,1	20,0	50,0	48,0
niskooprocentowane	32,9	22,2	30,8	23,1	43,1	26,7	23,8	23,5	34,8	30,0	10,0	12,0

kredyty na zakup środków automatyzacji produkcji												
dopłaty dotyczące promocji i innowacji firmy	20,7	15,6	34,6	30,8	19,6	6,7	33,3	29,4	26,1	10,0	20,0	16,0
skrócenie czasu amortyzacji środków trwałych	12,2	6,7	19,2	7,7	11,8	46,7	0,0	11,8	8,7	50,0	35,0	24,0
poręczenia kredytowe na zakup nowych technologii	9,8	26,7	11,5	46,2	21,6	13,3	33,3	11,8	13,0	20,0	15,0	12,0
dopłaty na działalność B+R w przedsiębiorstwie	7,3	13,3	3,9	7,7	11,8	0,0	28,6	17,7	8,7	20,0	10,0	12,0
inne	1,2	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 15. WSPÓŁPRACA Z UCZELNIAMI WYŻSZYMI I OŚRODKAMI BADAWCZYMI

1. Rola uczelni wyższych i ośrodków badawczych w intensyfikacji procesów innowacyjnych – % wskazań wg subregionów

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
lepsze kształcenie specjalistów	45,5	36,5	22,6	26,8	49,1
doradztwo w zakresie najnowszych osiągnięć naukowych w danej dziedzinie	37,4	28,4	43,4	39,0	31,6
współpraca z zakresie opracowywania nowych produktów i technologii	34,2	27,0	41,5	39,0	42,1
sporządzanie dla firm ekspertyz, analiz i opracowań	33,3	37,8	50,9	43,9	29,8
dostarczenie na warunkach komercyjnych gotowych rozwiązań technologicznych	22,8	10,8	20,8	22,0	15,8
organizowanie studiów podyplomowych i innych form szkoleniowych	17,9	9,5	7,6	14,6	10,5
organizowanie konferencji	13,8	20,3	9,4	14,6	29,8
udostępnianie firmie specjalistycznego wyposażenia	9,8	17,6	20,8	19,5	5,3
inne	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Rola uczelni wyższych i ośrodków badawczych w intensyfikacji procesów innowacyjnych – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
sporządzanie dla firm ekspertyz, analiz i opracowań	43,9	26,7	42,3	23,1	33,3	40,0	23,8	29,4	43,5	40,0	55,0	44,0
współpraca w zakresie opracowywania nowych produktów i technologii	35,4	28,9	23,1	23,1	49,0	40,0	52,4	35,3	47,8	20,0	15,0	36,0
lepsze kształcenie specjalistów	32,9	44,4	46,2	53,9	45,1	26,7	47,6	35,3	26,1	20,0	35,0	40,0
doradztwo w zakresie najnowszych osiągnięć naukowych w danej dziedzinie	30,5	35,6	38,5	15,4	39,2	46,7	33,3	58,8	30,4	60,0	45,0	20,0
organizowanie konferencji	18,3	15,6	15,4	30,8	21,6	13,3	9,5	17,7	13,0	40,0	10,0	12,0
dostarczenie na warunkach komercyjnych gotowych rozwiązań technologicznych	17,1	17,8	19,2	15,4	19,6	33,3	23,8	17,7	17,4	30,0	10,0	16,0
organizowanie studiów podyplomowych i innych form szkoleniowych	12,2	6,7	11,5	30,8	2,0	6,7	4,8	23,5	21,7	30,0	30,0	16,0
udostępnianie firmie specjalistycznego wyposażenia	12,2	8,9	15,4	15,4	11,8	6,7	23,8	23,5	17,4	10,0	10,0	16,0
Inne	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3. Trudności we współpracy z uczelniami wyższymi i ośrodkami badawczymi – % wskazań wg subregionów

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
nieznajomość potencjału tych jednostek	40,7	46,0	43,4	36,6	22,8
brak wymiernych korzyści ze współpracy	26,8	17,6	26,4	36,6	35,1
zbyt wysokie koszty współpracy (pomocy, usług)	25,2	14,9	17,0	26,8	22,8
zbyt mała ilość/brak tego typu ośrodków w regionie	20,3	13,5	26,4	29,3	28,1
ograniczone możliwości zastosowania oferowanych rozwiązań w ramach działalności firmy	20,3	8,1	17,0	19,5	22,8
brak rozwiązań mających rynkowe szanse powodzenia	13,8	9,5	11,3	26,8	17,5
niskie kompetencje omawianych jednostek w obszarze działalności firmy	12,2	5,4	5,7	2,4	12,3
niechęć ww. jednostek do podejmowania współpracy	5,7	13,5	5,7	0,0	5,3
trudne i długie procedury	5,7	12,2	5,7	4,9	10,5
inne	4,1	2,7	3,8	4,9	3,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

4. Trudności we współpracy z uczelniami wyższymi i ośrodkami badawczymi – % wskazań wg subregionów

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
nieznajomość potencjału tych jednostek	35,4	35,6	57,7	23,1	47,1	33,3	28,6	29,4	26,1	70,0	55,0	32,0
zbyt mała ilość/brak tego typu ośrodków w regionie	30,5	17,8	19,2	30,8	21,6	13,3	19,1	23,5	21,7	30,0	15,0	12,0
brak wymiernych korzyści ze współpracy	25,6	22,2	34,6	46,2	23,5	13,3	33,3	29,4	39,1	10,0	25,0	32,0
zbyt wysokie koszty współpracy (pomocy, usług)	20,7	20,0	23,1	30,8	25,5	13,3	28,6	29,4	8,7	10,0	5,0	36,0
brak rozwiązań mających rynkowe szanse powodzenia	11,0	17,8	19,2	7,7	21,6	13,3	4,8	23,5	4,4	20,0	15,0	16,0
ograniczone możliwości zastosowania oferowanych rozwiązań w ramach działalności firmy	8,5	8,9	26,9	23,1	15,7	33,3	23,8	35,3	8,7	40,0	20,0	24,0
niskie kompetencje omawianych jednostek w obszarze działalności firmy	7,3	6,7	11,5	7,7	7,8	13,3	19,1	5,9	0,0	10,0	0,0	20,0
trudne i długie procedury	7,3	11,1	0,0	0,0	5,9	26,7	0,0	5,9	8,7	10,0	15,0	8,0
niechęć ww. jednostek do podejmowania współpracy	3,7	6,7	11,5	0,0	3,9	13,3	23,8	11,8	4,4	0,0	0,0	8,0
inne	3,7	4,4	7,7	0,0	2,0	0,0	0,0	5,9	13,0	0,0	5,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 16. WSPÓŁPRACA Z OŚRODKAMI SZKOLENIOWYMI I FIRMAMI DORADCZYMI

1. Rola ośrodków szkoleniowych i firm doradczych w intensyfikacji procesów innowacyjnych – % wskazań wg subregionów

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
doradztwo w zakresie pozyskiwania środków finansowych	46,3	35,1	41,5	41,5	45,6
dostarczanie informacji na temat potrzeb rynkowych	45,5	52,7	47,2	56,1	45,6
szkolenie pracowników i kadry menedżerskiej	40,7	46,0	30,2	48,8	45,6
sporządzanie dla firm ekspertyz, analiz i opracowań	32,5	24,3	24,5	31,7	31,6
doradztwo w zakresie pozyskiwania partnerów do działań innowacyjnych	28,5	21,6	20,8	22,0	22,8
współorganizowanie szkoleń	16,3	12,2	22,6	12,2	17,5
dostarczanie informacji na temat nowych form szkoleniowych	13,0	17,6	18,9	4,9	14,0
inne	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Rola ośrodków szkoleniowych i firm doradczych w intensyfikacji procesów innowacyjnych – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
dostarczanie informacji na temat potrzeb rynkowych	46,3	35,6	50,0	53,9	66,7	53,3	61,9	52,9	52,2	20,0	45,0	32,0
szkolenie pracowników i kadry menedżerskiej	43,9	42,2	42,3	23,1	31,4	33,3	42,9	64,7	30,4	70,0	60,0	40,0
doradztwo w zakresie pozyskiwania środków finansowych	39,0	46,7	50,0	46,2	43,1	46,7	38,1	23,5	43,5	50,0	45,0	44,0
sporządzanie dla firm ekspertyz, analiz i opracowań	32,9	15,6	34,6	38,5	19,6	46,7	28,6	29,4	30,4	50,0	30,0	32,0

współorganizowanie szkoleń	20,7	15,6	19,2	7,7	5,9	0,0	19,1	41,2	8,7	10,0	15,0	24,0
doradztwo w zakresie pozyskiwania partnerów do działań innowacyjnych	15,9	28,9	23,1	46,2	29,4	20,0	33,3	29,4	30,4	10,0	20,0	16,0
dostarczanie informacji na temat nowych form szkoleniowych	14,6	8,9	11,5	15,4	7,8	20,0	23,8	11,8	30,4	10,0	20,0	8,0
inne	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3. Trudności we współpracy z ośrodkami szkoleniowymi i doradczymi – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
stosunkowo wysokie koszty usług	46,3	42,2	53,9	53,9	37,3	33,3	47,6	64,7	43,5	70,0	45,0	56,0
słabe dostosowanie oferty (tematyki) szkoleń do potrzeb firmy	37,8	44,4	65,4	61,5	49,0	66,7	52,4	47,1	47,8	70,0	40,0	48,0
mała ilość ośrodków szkoleniowych i doradczych	24,4	17,8	15,4	7,7	9,8	6,7	14,3	11,8	21,7	20,0	10,0	8,0
mała dostępności do informacji o oferowanych szkoleniach	24,4	22,2	19,2	23,1	21,6	20,0	19,1	29,4	26,1	20,0	25,0	24,0
niska elastyczność organizacji szkoleń tak, że kolidują z działalnością firmy	15,9	13,3	15,4	7,7	15,7	6,7	14,3	0,0	21,7	20,0	25,0	0,0
niska jakość usług firm szkoleniowych i doradczych	8,5	20,0	11,5	30,8	19,6	0,0	23,8	5,9	0,0	30,0	10,0	24,0
inne	0,0	0,0	0,0	7,7	5,9	0,0	0,0	0,0	4,4	0,0	10,0	4,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 17. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI WSPARCIA BIZNESU
(AGENCJE ROZWOJU REGIONALNEGO, SAMORZĄD GOSPODARCZY, IZBY
PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE)

1. Rola instytucji wsparcia w intensyfikacji procesów innowacyjnych –
% wskazań wg subregionów

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
wsparcie w pozyskiwaniu środków na działalność nowatorską	42,3	32,4	52,8	51,2	40,4
tworzenie zachęt finansowych ułatwiających współpracę z instytucjami wsparcia i innymi podmiotami	38,2	37,8	41,5	34,2	42,1
pomoc w rozwoju nowego produktu/nowej technologii	32,5	40,5	39,6	46,3	36,8
pomoc w promowaniu działalności firmy	30,9	41,9	28,3	36,6	33,3
wyszukiwanie partnerów do współpracy w działalności innowacyjnej	30,1	12,2	18,9	7,3	26,3
dostęp do informacji o rynkach międzynarodowych celem eksportu	21,1	14,9	20,8	29,3	12,3
pomoc w zakresie procedur administracyjnych	19,5	21,6	20,8	24,4	24,6
inne	1,6	0,0	0,0	0,0	1,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Rola instytucji wsparcia w intensyfikacji procesów innowacyjnych – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
tworzenie zachęt finansowych ułatwiających współpracę z instytucjami wsparcia i innymi podmiotami	46,3	33,3	38,5	46,2	39,2	20,0	28,6	47,1	30,4	50,0	45,0	32,0
pomoc w rozwoju nowego produktu nowej technologii	40,2	37,8	38,5	23,1	43,1	33,3	42,9	41,2	52,2	30,0	15,0	28,0
wsparcie w pozyskiwaniu środków na działalność nowatorską	35,4	33,3	42,3	46,2	43,1	60,0	57,1	41,2	47,8	60,0	40,0	48,0
pomoc w promowaniu działalności firmy	34,2	48,9	34,6	7,7	31,4	46,7	38,1	11,8	30,4	20,0	40,0	32,0
pomoc w zakresie procedur administracyjnych	24,4	8,9	7,7	30,8	19,6	33,3	33,3	29,4	21,7	20,0	25,0	24,0
dostęp do informacji o rynkach międzynarodowych celem eksportu	15,9	26,7	30,8	7,7	19,6	6,7	23,8	23,5	21,7	10,0	20,0	12,0
wyszukiwanie partnerów do współpracy w działalności innowacyjnej	11,0	26,7	30,8	30,8	19,6	33,3	23,8	35,3	8,7	10,0	25,0	28,0
inne	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9	0,0	0,0	0,0	4,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3. Utrudnienia we współpracy z instytucjami wsparcia biznesu (agencje rozwoju regionalnego, samorząd gospodarczy, izby przemysłowo-handlowe) – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
brak widocznych efektów współpracy	32,9	33,3	42,3	38,5	21,6	26,7	52,4	29,4	13,0	20,0	30,0	44,0
zbyt złożone procedury współpracy	28,1	37,8	34,6	53,9	35,3	33,3	23,8	47,1	47,8	40,0	35,0	44,0
małe dostosowanie oferty instytucji wsparcia do poszczególnych branż/firm	25,6	22,2	46,2	15,4	31,4	33,3	42,9	17,7	26,1	30,0	35,0	20,0
niska aktywność samorządu gospodarczego	23,2	6,7	15,4	15,4	15,7	33,3	19,1	11,8	21,7	20,0	40,0	16,0
wysokie koszty współpracy	19,5	26,7	19,2	38,5	19,6	0,0	28,6	17,7	34,8	0,0	15,0	32,0
mała ilość tego typu instytucji w regionie	17,1	20,0	7,7	23,1	23,5	40,0	9,5	23,5	8,7	10,0	10,0	4,0
brak środków na inwestycje związane z uzyskaną pomocą	17,1	13,3	11,5	15,4	19,6	13,3	19,1	17,7	26,1	20,0	30,0	16,0
niechęć do współpracy ze strony tych instytucji	11,0	13,3	19,2	15,4	7,8	6,7	4,8	11,8	13,0	0,0	0,0	16,0
niskie kompetencje omawianych instytucji w obszarze działalności firmy	6,1	17,8	3,9	15,4	11,8	13,3	9,5	11,8	4,4	10,0	0,0	16,0
inne	0,0	0,0	3,9	7,7	2,0	0,0	9,5	0,0	4,4	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 18. ROLA WŁADZ PAŃSTWOWYCH I TERYTORIALNYCH W INTENSYFIKACJI PROCESÓW INNOWACYJNYCH

1. Jakie działania powinny podjąć władze państwowe/regionalne w celu przyspieszenia/polepszenia innowacyjności polskich/podlaskich przedsiębiorstw? – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytworzenie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
stosować ulgi z tytułu inwestycji modernizacyjnych	70,7	66,7	57,7	69,2	68,6	73,3	57,1	64,7	73,9	80,0	65,0	52,0
ograniczać biurokrację	57,3	44,4	50,0	38,5	49,0	40,0	33,3	52,9	60,9	60,0	55,0	52,0
wspierać przedsiębiorczość	47,6	44,4	50,0	46,2	51,0	40,0	33,3	35,3	60,9	40,0	60,0	32,0
udzielać gwarancji kredytowych	20,7	37,8	34,6	23,1	17,7	46,7	33,3	29,4	17,4	10,0	20,0	16,0
organizować i finansować specjalistyczne programy szkoleniowe	15,9	17,8	19,2	15,4	11,8	33,3	33,3	23,5	8,7	30,0	10,0	28,0
rozwijać infrastrukturę komunikacyjną	14,6	8,9	7,7	15,4	13,7	13,3	23,8	23,5	8,7	20,0	40,0	28,0
przyciągać obcy kapitał	11,0	11,1	26,9	23,1	15,7	6,7	33,3	17,7	13,0	10,0	20,0	12,0
popierać konkurencję na rynku krajowym	8,5	4,4	0,0	7,7	11,8	6,7	33,3	11,8	8,7	0,0	5,0	4,0
wspierać rozwój instytucji otoczenia biznesu	6,1	6,7	3,9	23,1	5,9	6,7	4,8	5,9	8,7	0,0	0,0	8,0
wspierać transfer technologii	4,9	13,3	3,9	15,4	11,8	0,0	9,5	5,9	0,0	10,0	5,0	16,0
stosować zachęty do zatrudniania w Polsce zagranicznych menedżerów i ekspertów	1,2	6,7	7,7	0,0	3,9	0,0	0,0	11,8	0,0	10,0	0,0	4,0
inne	1,2	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	5,9	0,0	0,0	0,0	8,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Trudności we współpracy firmy z organami władz – % wskazań wg subregionów

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
niejasność i wielość przepisów regulujących ten sam problem	60,2	66,2	71,7	65,9	71,9
rozbudowana biurokracja	50,4	66,2	58,5	48,8	61,4
opieszłość urzędników i niekompetencja	34,2	41,9	39,6	41,5	29,8
brak jasnej koncepcji rozwoju regionu	31,7	20,3	24,5	24,4	17,5
upolitycznienie gospodarki	19,5	13,5	18,9	17,1	26,3
wysokie koszty administracyjne	13,8	2,7	24,5	7,3	12,3
korupcja urzędników	12,2	18,9	11,3	22,0	10,5
inne	1,6	0,0	0,0	2,4	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3. Trudności we współpracy firmy z organami władz – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
niejasność i wielość przepisów regulujących ten sam problem	70,7	62,2	80,8	76,9	64,7	60,0	57,1	70,6	60,9	70,0	55,0	56,0
rozbudowana biurokracja	65,9	53,3	53,9	69,2	54,9	60,0	47,6	58,8	65,2	50,0	35,0	48,0
opieszłość urzędników i niekompetencja	41,5	37,8	42,3	38,5	31,4	60,0	38,1	41,2	34,8	0,0	20,0	36,0
brak jasnej koncepcji rozwoju regionu	24,4	28,9	23,1	23,1	17,7	13,3	33,3	17,7	4,4	40,0	45,0	40,0
upolitycznienie gospodarki	18,3	13,3	19,2	15,4	23,5	13,3	28,6	11,8	8,7	20,0	30,0	24,0
korupcja urzędników	17,1	4,4	23,1	15,4	13,7	13,3	14,3	23,5	30,4	0,0	15,0	0,0
wysokie koszty administracyjne	6,1	15,6	11,5	15,4	15,7	20,0	9,5	5,9	17,4	0,0	5,0	24,0
inne	0,0	0,0	3,9	7,7	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 19. ROLA KONKURENTÓW W INTENSYFIKACJI PROCESÓW INNOWACYJNYCH

1. Rola aktualnych bądź potencjalnych konkurentów w intensyfikacji procesów innowacyjnych – % wskazań wg subregionów

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
wymiana informacji	41,5	43,2	52,8	39,0	47,4
budowa powiązań kooperacyjnych	32,5	17,6	13,2	29,3	19,3
tworzenie wspólnych zespołów do tworzenia nowych rozwiązań technologicznych i produktowych	18,7	13,5	18,9	19,5	21,1
wspólne pozyskiwanie środków finansowych na działalność innowacyjną	17,1	18,9	11,3	31,7	26,3
tworzenie konsorcjum	14,6	4,1	5,7	14,6	7,0
wspólny marketing	10,6	13,5	26,4	36,6	22,8
wspólne finansowanie prac B+R	9,8	14,9	9,4	14,6	14,0
wspólne finansowanie wdrożeń	7,3	14,9	15,1	14,6	17,5
inne	4,1	4,1	11,3	2,4	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Rola aktualnych bądź potencjalnych konkurentów w intensyfikacji procesów innowacyjnych – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
tworzenie wspólnych zespołów do tworzenia nowych rozwiązań technologicznych i produktowych	18,3	13,3	7,7	15,4	19,6	20,0	19,1	23,5	34,8	10,0	15,0	20,0
wspólne finansowanie prac B+R	13,4	11,1	7,7	0,0	13,7	6,7	9,5	11,8	21,7	20,0	10,0	12,0
wspólne finansowanie wdrożeń	13,4	13,3	7,7	7,7	19,6	13,3	4,8	5,9	21,7	10,0	15,0	4,0
tworzenie konsorcjum	6,1	4,4	3,9	7,7	9,8	13,3	19,1	5,9	4,4	10,0	30,0	20,0

inne	3,7	2,2	7,7	0,0	3,9	0,0	9,5	0,0	4,4	10,0	0,0	12,0
wspólne pozyskiwanie środków finansowych na działalność innowacyjną	20,7	17,8	23,1	15,4	13,7	26,7	28,6	17,7	13,0	0,0	30,0	28,0
budowa powiązań kooperacyjnych	22,0	13,3	23,1	38,5	23,5	20,0	33,3	52,9	21,7	10,0	30,0	20,0
wspólny marketing	22,0	8,9	50,0	7,7	17,7	13,3	14,3	17,7	13,0	10,0	10,0	24,0
wymiana informacji	41,5	44,4	46,2	46,2	39,2	60,0	42,9	52,9	47,8	50,0	55,0	32,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3. Utrudnienia we współpracy z konkurentami – % wskazań wg subregionów

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
nieufność przed wykorzystaniem przez partnera	52,0	48,7	43,4	61,0	45,6
brak odpowiednich partnerów	30,9	25,7	26,4	22,0	19,3
niechęć innych do współdziałania	28,5	39,2	20,8	34,2	47,4
dotychczasowe złe doświadczenia we współdziałaniu	25,2	17,6	22,6	22,0	10,5
brak wymiernych korzyści współpracy	22,0	16,2	18,9	34,2	26,3
brak potrzeby współpracy	18,7	24,3	26,4	7,3	24,6
brak korzystnych uregulowań prawnych do tworzenia konsorcjum	8,9	9,5	1,9	9,8	12,3
wysokie koszty współpracy	3,3	4,1	5,7	14,6	5,3
inne	0,8	0,0	1,9	0,0	1,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

4. Utrudnienia we współpracy z konkurentami – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
niefuność przed wykorzystaniem przez partnera	48,8	42,2	46,2	38,5	64,7	33,3	61,9	58,8	43,5	10,0	70,0	48,0
niechęć innych do współdziałania	39,0	17,8	38,5	53,9	41,2	33,3	28,6	29,4	26,1	20,0	40,0	24,0
brak wymiernych korzyści współpracy	23,2	26,7	26,9	61,5	11,8	33,3	33,3	5,9	13,0	30,0	20,0	12,0
brak potrzeby współpracy	23,2	26,7	19,2	23,1	17,7	13,3	4,8	11,8	30,4	30,0	10,0	28,0
dotychczasowe złe doświadczenia we współdziałaniu	17,1	13,3	15,4	23,1	23,5	33,3	33,3	11,8	17,4	10,0	20,0	36,0
brak odpowiednich partnerów	15,9	24,4	34,6	23,1	25,5	53,3	38,1	17,7	26,1	30,0	30,0	32,0
brak korzystnych uregulowań prawnych do tworzenia konsorcjum	7,3	2,2	7,7	7,7	11,8	6,7	4,8	29,4	8,7	0,0	15,0	8,0
wysokie koszty współpracy	6,1	8,9	3,9	7,7	2,0	0,0	0,0	11,8	13,0	10,0	5,0	0,0
inne	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,8	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

ZAŁĄCZNIK 20. WSPÓŁPRACA Z ODBIORCAMI I DOSTAWCAMI W ZAKRESIE INTENSIFYKACJI PROCESÓW INNOWACYJNYCH

1. Rola odbiorców/dostawców w zakresie intensyfikacji procesów innowacyjnych – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
współdziałanie w zakresie nowych produktów	69,5	55,6	73,1	46,2	66,7	66,7	66,7	76,5	73,9	30,0	45,0	44,0
współdziałanie w zakresie transferu nowych technologii	24,4	26,7	23,1	38,5	33,3	26,7	47,6	29,4	26,1	40,0	25,0	20,0
współdziałanie w zakresie doskonalenia materiałów, komponentów, zaopatrzenia	37,8	57,8	69,2	46,2	52,9	46,7	52,4	52,9	52,2	30,0	50,0	16,0
opiniowanie działań i efektów innowacji	31,7	26,7	30,8	23,1	27,5	46,7	42,9	29,4	34,8	90,0	20,0	32,0
inne	0,0	2,2	0,0	7,7	0,0	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2. Utrudnienia we współpracy z odbiorcami/dostawcami – % wskazań wg subregionów

Wyszczególnienie	Białystok	Centralny	Południowo-Wschodni	Północny	Zachodni
sprzeczność interesów	35,8	24,3	22,6	24,4	21,1
niechęć innych do współdziałania	29,3	27,0	18,9	26,8	26,3
brak wymiernych korzyści współpracy	22,8	25,7	28,3	24,4	19,3
wysokie koszty współpracy	12,2	14,9	13,2	19,5	22,8
inne	7,3	2,7	15,1	12,2	5,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

3. Utrudnienia we współpracy z odbiorcami/dostawcami – % wskazań wg branż

Wyszczególnienie	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Przemysł lekki	Przemysł drzewno-papierniczy	Przemysł poligraficzny	Przemysł chemiczny, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, z surowców niemetalicznych	Przemysł metalurgiczny i metalowy	Przemysł maszynowy	Przemysł elektrotechniczny, elektroniczny i precyzyjny	Przemysł meblowy	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Budownictwo	Pozostałe
niechęć innych do współdziałania	29,3	26,7	19,2	7,7	21,6	33,3	33,3	29,4	26,1	30,0	35,0	24,0
brak wymiernych korzyści współpracy	29,3	26,7	19,2	15,4	17,7	33,3	14,3	17,7	34,8	10,0	20,0	28,0
sprzeczność interesów	26,8	13,3	38,5	30,8	27,5	33,3	38,1	17,7	26,1	50,0	30,0	28,0
wysokie koszty współpracy	11,0	24,4	15,4	7,7	13,7	0,0	33,3	23,5	21,7	0,0	10,0	16,0
inne	6,1	4,4	3,9	7,7	13,7	6,7	14,3	11,8	8,7	10,0	5,0	4,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych